

**Briuselis, 2026 m. liepos 3 d.
(OR. en)**

11116/26

**ECOFIN 906
UEM 310
SOC 435
EMPL 237
COMPET 850
ENV 826
EDUC 292
ENER 448
JAI 886
GENDER 123
JEUN 166
SAN 524
ECB
*EIB***

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Danijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos pasiūlymu COM(2026) 204 final grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį peržiūrėjo ir dėl kurio susitarė įvairūs Tarybos komitetai ir kurio galutinę redakciją parengė Ekonomikos ir finansų komitetas.

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Danijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97¹, ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

¹ 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97, (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

kadangi:

- (1) Reglamente (ES) 2024/1263 nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti užtikrinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestro veikla apima visų pirma konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimą ir įgyvendinimo priežiūrą;
- (2) 2025 m. lapkričio 25 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2026 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Danija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos, rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl žmogiškojo kapitalo Europos Sąjungoje ir pasiūlymą dėl 2026 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos² priėmė 2026 m. balandžio 21 d., o bendrą užimtumo ataskaitą ir rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo – 2026 m. kovo 9 d.;
- (3) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti Sąjungos konkurencingumą pasaulyje. Kaip esminiai tvaraus ekonomikos augimo ramsčiai, joje nustatytos trys būtinos transformacijos: inovacijos; priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumo užtikrinimas; saugumas. Nuo tada, kai buvo paskelbtas konkurencingumo kelrodis, juo remtasi vykdant Europos semestro darbą, užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su ES strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo visoje Sąjungoje skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas;

² OL C, C/2026/2434, 2026 4 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) 2026 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP)³ galutinį etapą. Įgyvendinant Europos semestro politikos prioritetus itin svarbūs buvo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo (EGAD) planai kartu su sanglaudos politikos finansavimu, nes buvo reikalaujama, kad šiais planais būtų veiksmingai sprendžiami visi per pastaruosius ciklus atitinkamose konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatyti uždaviniai arba didelė jų dalis, o pagal Europos sanglaudos politiką finansuojamomis programomis – atsižvelgiama į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Artėjant EGADP įgyvendinimo laikotarpio pabaigai, tebėra labai svarbu tęsti pagal EGADP remiamas ir įgyvendinamas reformas ir investicijas, visų pirma tas, kurios padeda spręsti konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius, ir jomis remtis;
- (5) 2026 m. birželio 3 d. Komisija paskelbė 2026 m. Danijai skirtą ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Danijos padaryta įgyvendinant 2025 m. jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina EGAD planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Danijai kylantys aktualiausi iššūkiai. Be to, joje įvertinta pažanga, Danijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo bei socialinės atskirties mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

³ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos vertinimu ir rekomendacija, priėmė Rekomendaciją, kuria pritariama Danijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui⁴. Planas apima laikotarpį nuo 2025 iki 2028 m., taip pat jame nustatytas biudžeto apribojimas – didžiausias grynujų išlaidų augimo tempas per ketverius metus. Taryba rekomendavo tokį didžiausią grynujų išlaidų augimo tempą: 5,0 % 2025 m., 5,7 % 2026 m., 3,8 % 2027 m. ir 2,9 % 2028 m.; tai atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą atsižvelgiant į 2023 bazinius metus, t. y. 12,6 % 2025 m., 18,9 % 2026 m., 23,5 % 2027 m. ir 27,1 % 2028 m.;
- (7) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija paragino valstybes nares prašyti koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas⁵; 2025 m. kovo 6 d. šį pasiūlymą palankiai įvertino Europos Vadovų Taryba. Gavusi Danijos prašymą, 2025 m. liepos 8 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria Danijai leidžiama nukrypti nuo rekomenduojamo didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo⁶. Nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo laikotarpiu (2025–2028 m.) Danijai leidžiama peržiūrėti valdžios sektoriaus išlaidų prioritetus arba padidinti valdžios sektoriaus pajamas, kad nuolat didesnės gynybos išlaidos nekeltų pavojaus fiskaliniam tvarumui vidutinės trukmės laikotarpiu;

⁴ 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Danijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui, (OL C, C/2025/654, 2025 2 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj>).

⁵ Komisijos komunikatas „Atsižvelgimas į gynybos išlaidų padidinimą Stabilumo ir augimo pakte“, Briuselis, 2025 3 19, C(2025) 2000 final.

⁶ 2025 m. liepos 8 d. Tarybos rekomendacija, kuria Danijai leidžiama nukrypti nuo Tarybos pagal Reglamentą (ES) 2024/1263 nustatyto didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo, (nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimas) (OL C, C/2025/3963, 2025 8 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj>).

- (8) 2026 m. balandžio 30 d. Danija pateikė 2026 m. metinę pažangos ataskaitą⁷ dėl rekomenduojamo didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo laikymosi;
- (9) 2025 m. realiojo BVP augimas buvo 2,9 %, o infliacija pagal SVKI – 1,8 %. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP išaugs 1,9 % 2026 m. ir 1,8 % 2027 m., o infliacija pagal SVKI bus 1,8 % 2026 m. ir 1,9 % 2027 m.;
- (10) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis⁸, Danijos valdžios sektoriaus perteklius sumažėjo nuo 4,5 % BVP 2024 m. iki 2,9 % BVP 2025 m. 2025 m. pertekliaus sumažėjimas daugiausia atspindi padidėjusias išlaidas gynybai. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad 2026 m. perteklius sudarys 0,9 % BVP, o 2027 m. – 0,5 % BVP. 2026 m. pertekliaus sumažėjimas daugiausia atspindi padidėjusias išlaidas, visų pirma gynybos srityje, taip pat kai kurias pajamų priemones;
- (11) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis⁹, valdžios sektoriaus skola sumažėjo nuo 30,5 % BVP 2024 m. pabaigoje iki 27,9 % BVP 2025 m. pabaigoje. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos sumažės iki 27,0 %, o iki 2027 m. pabaigos – sumažės dar iki 26,2 %;

⁷ 2026 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos adresu https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁸ Eurostato euro rodikliai, 2026 4 22.

⁹ Eurostato euro rodikliai, 2026 m. balandžio 22 d.

- (12) remiantis Eurostato duomenimis¹⁰, bendros valdžios sektoriaus gynybos išlaidos Danijoje 2025 m. sudarė 2,2 % BVP, t. y. 1,0 procentinio punkto BVP daugiau nei 2021 baziniais metais. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. jos sudarys 2,6 % BVP, t. y. 1,4 procentinio punkto BVP daugiau nei 2021 m.¹¹;
- (13) Sąjungai ir toliau kyla energijos tiekimo sutrikimų ir padidėjusio kainų nepastovumo rizika, kurią dar labiau didina geopolitinė įtampa, daranti poveikį pasaulinėms naftos ir dujų rinkoms. Per 2022–2023 m. energetikos krizę įgyta patirtis parodė, kad plataus masto ir netikslinės priemonės lemia didelius fiskalinius kaštus ir yra socialiai ir ekonomiškai neefektyvios. Nuo karo Artimuosiuose Rytuose pradžios 2026 m. vasario mėn. Danija nesiėmė naujų fiskalinės politikos priemonių, kad sušvelnintų didelių energijos kainų poveikį namų ūkiams ir įmonėms¹²;
- (14) remiantis Komisijos skaičiavimais, grynosios išlaidos Danijoje 2025 m. išaugo 7,3 %, o 2024 ir 2025 m. iš viso – 10,9 %. 2025 m. grynujų išlaidų augimas viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinka 1,0 % BVP metinį nuokrypį. Vertinant kartu 2024 ir 2025 m., bendras grynujų išlaidų augimo tempas yra mažesnis už rekomenduojamą didžiausią augimo tempą¹³;

¹⁰ Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG).

¹¹ NATO gynybos išlaidų apibrėžtis skiriasi nuo valstybės funkcijų klasifikatoriaus (COFOG) gynybos išlaidų apibrėžties. Be to, galėtų būti skirtumų dėl išlaidų, ypač karinės įrangos išlaidų, įrašymo į sąskaitas laiko, nes NATO ataskaitose nesilaikoma nacionalinių sąskaitų taisyklių, reglamentuojančių įrašymo į sąskaitas laiką.

¹² Tai atspindi padėtį iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino (2026 m. gegužės 4 d.).

¹³ Kadangi Danija naudoja lankstumą pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, vertinant atitiktį daugiausia dėmesio skiriama pastarajam palyginimui.

- (15) remiantis Komisijos skaičiavimais numatoma, kad grynosios išlaidos Danijoje 2026 m. išaugs 6,7 %, o 2024, 2025 ir 2026 m. iš viso – 18,3 %. Numatomas 2026 m. grynujų išlaidų augimas viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinka 0,4 % BVP metinį nuokrypį. Vertinant 2024, 2025 ir 2026 m. kartu, numatomas bendras grynujų išlaidų augimo tempas nesiekia rekomenduojamo didžiausio augimo tempo¹⁴;
- (16) kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą Sąjungos finansavimo priemonių įgyvendinimą, be kita ko, Europos semestro kontekste, itin svarbus tebėra sistemingas, prasmingas ir savalaikis vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;
- (17) sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF) ir Europos socialinio fondo+ (ESF+) įgyvendinimas Danijoje tiek pagal projektų atranką, tiek pagal mokėjimus vyksta sparčiau nei vidutiniškai ES. Svarbu išlaikyti dabartinį pagreitį, kartu kuo labiau didinant investicijų poveikį vietoje. Danija jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas, kad padidintų konkurencingumą ir augimą. Labai svarbu užtikrinti, kad naujos investicijos, kurias Danija nustatė atlikdama sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą, visų pirma investicijos, susijusios su penkiais Laikotarpio vidurio peržiūros reglamente¹⁵ nustatytais prioritetais, būtų vykdomos greitai ir veiksmingai;

¹⁴ Kadangi Danija naudojasi lankstumu pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, vertinant atitiktį daugiausia dėmesio skiriama pastarajam palyginimui.

¹⁵ 2025 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/1914, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, kiek tai susiję su konkrečiomis priemonėmis strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą.

- (18) Danijai kyla keletas iššūkių, susijusių su inovacijomis ir našumu, energetikos pertvarka, tvariu žemės ūkiu, žiedine ekonomika ir atliekų tvarkymu, įgūdžiais ir būstu;
- (19) našumo augimas tebėra sutelktas keliose didelėse įmonėse, o mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ) ir toliau susiduria su kliūtimis diegdamos inovacijas ir naujas technologijas, ypač už sostinės regiono ribų, o tai rodo, kad inovacijų sklaida tarp MVĮ yra ribota. Danija padarė inovacijų skatinimo pažangą sudarydama politinius susitarimus dėl daugiamečio mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo ir dėl žinių ir technologijų perdavimo iš universitetų įmonėms stiprinimo. Tačiau, nors pastarojo meto politikos priemonės vertinamos teigiamai, jos nepašalina visų konkrečių inovacijų sistemos trūkumų. Sudarius geresnes sąlygas naudotis tikslingesnėmis ir paprastesnėmis inovacijų rėmimo priemonėmis, sumažinus susiskaidymą ir administracinę naštą, pagerinus žinių sklaidą tarp mokslo tiriamųjų įstaigų ir įmonių ir sustiprinus nacionalinę inovacinių sprendimų viešųjų pirkimų sistemą, MVĮ galėtų lengviau integruoti pažangiausius sprendimus ir aktyviau dalyvauti mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemose;
- (20) remiant novatoriškų įmonių augimą ir jų indėlį į našumą ir ekonomikos dinamiškumą labai svarbu turėti galimybių gauti finansavimą, skirtą veiklai plėsti. Nepaisant didelės nuosavybės vertybinių popierių rinkos, pirminio viešo akcijų siūlymo atvejų yra nedaug, o rinkoje dominuoja keletas didelių bendrovių. Kartu rizikos kapitalo veikla pastaraisiais metais iš esmės išliko stabili, o kai kurios Danijos įmonės veiklai plėsti reikalingo kapitalo ieškojo persikeldamos į didesnes tarptautines rinkas, kuriose yra daugiau kapitalo rezervų ir daugiau paramos sistemų veiklai plėsti. Tai rodo, kad dar yra galimybių toliau plėtoti augimo etapo nuosavą kapitalą ir gerinti pirminio viešo akcijų siūlymo sąlygas Danijoje, kad būtų užtikrintas kapitalas dinamiškų vietos įmonių plėtrai, tarptautinimui ir inovacijoms. Didėsnis namų ūkių ir institucinių santaupų sutelkimas investicijoms į nuosavą kapitalą, be kita ko, šalinant su Danijos investicinėmis ir taupomosiomis sąskaitomis susijusius trūkumus, padėtų dar labiau pagilinti vidaus kapitalo rinkas ir padidinti ilgalaikio finansavimo pasiūlą;

- (21) 2025 m. 92,4 % Danijos grynajai elektros energijos gamybai panaudoti atsinaujinantieji ištekliai, o tai buvo didžiausia procentinė dalis ES tais metais ir Danijos istorijoje. Susidūrus su sunkumais įgyvendinant jūros vėjo energetikos plėtros planą, 2025 m. pabaigoje buvo paskelbti nauji konkursai dėl jūros vėjo elektrinių parkų; jais buvo siūloma valstybės parama galimiems plėtotojams pagal abipusių sandorių dėl kainų skirtumo modelį. Danija pasinaudojo Švarios pramonės kurso valstybės pagalbos sistema (CISAF). 2025 m. buvo priimtos arba patikimai paskelbtos tolesnės priemonės, kuriomis siekiama sparčiau plėsti šalyje pagamintos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimą, be kita ko, reaguojant į Nacionalinės energetikos krizių grupės (NEKST) rekomendacijas;
- (22) didelė atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis Danijos elektros energijos gamybos rūšių derinyje reiškia, kad tolesnė sektorių elektrifikacija galėtų būti galingas priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir energijos įperkamumo svertas, visų pirma esant nepastovioms iškastinio kuro rinkoms. Svarbus žingsnis žengtas 2026 m. sausio 1 d., kai namų ūkiams taikomas elektros energijos mokestis buvo sumažintas nuo 72,7 erės iki vos 0,8 erės už kilovatvalandę. Tai sveikintinas pokytis, be kita ko, energijos įperkamumo požiūriu, turint omenyje, kad 2025 m. Danijos namų ūkių sąskaitos už elektros energiją buvo vienos didžiausių ES, daugiausia dėl mokesčių. Tačiau elektros energijos mokesčio sumažinimas namų ūkiams tėra laikinas (dvejiems metams). Pramonės vartotojai elektros energijos mokesčius jau dabar iš esmės gali susigrąžinti. Kad išnaudotų visą potencialą, Danijai vertėtų skatinti tolesnę elektrifikaciją, be kita ko, priimant išsamią elektrifikacijos strategiją, kurioje būtų nustatyta daugiau struktūrinių priemonių ir per nustatytą laiką įvykdytini sektorių tikslai;

- (23) nepaisant didelių investicijų į elektros tinklą pastaraisiais metais, Danijos tinklo pajėgumas yra išnaudotas dėl beprecedentės naujų jungčių paklausos, visų pirma iš duomenų centrų, elektros energijos konversijos į kitą energiją projektų ir baterinių energijos kaupimo sistemų. Dėl to nacionalinis elektros energijos perdavimo sistemos operatorius buvo priverstas laikinai sustabdyti (iki birželio 3 d.) naujų prijungimo prie tinklo susitarimų sudarymą ir pratęsti projektų, kurie yra tikrinimo ir brandos etapuose, nagrinėjimo laiką. Nors siekiant ištaisyti šią padėtį ir paspartinti tinklo plėtrą buvo įgyvendintos arba patikimai paskelbtos kai kurios priemonės, tikėtina, kad vidutinės trukmės laikotarpiu tinklo pajėgumai išliks riboti. Šiomis aplinkybėmis Danija galėtų imtis veiksmų, kad sutrumpintų vidutinį kompetentingų agentūrų aplinkosaugos patvirtinimų nagrinėjimo laiką, be kita ko, užtikrindama, kad tam būtų skirta pakankamai darbuotojų. Siekdama optimizuoti esamos tinklo infrastruktūros panaudojimą Danija taip pat galėtų apsvarstyti priemones, kuriomis būtų toliau gerinamas tinklo eilių valdymas ir toliau didinamas tinklo lankstumas. Be to, Danijos elektros energijos vartotojai ir toliau susiduria su nepastoviomis kainomis, kurios šokteli atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos nuosmukio laikotarpiais, kai labiau tikėtina, kad dėl brangios gamybos iš iškastinio kuro bus nustatytos ribinės kainos, o tai rodo, kad neiškastinių išteklių suteikiamo lankstumo sprendimai, pavyzdžiui, energijos kaupimo ir reagavimo į paklausą priemonės, tebėra svarbūs siekiant subalansuoti pasiūlą ir paklausą visais svarbiais laikotarpiais ir padidinti bendrą sistemos lankstumą;

- (24) žemės ūkio sektorius yra pagrindinis Danijos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, kuriam taikomas Pastangų pasidalijimo reglamentas¹⁶, šaltinis. Intensyvi žemdirbystė taip pat sukelia pernelyg didelį maisto medžiagų išplovimą ir nuotėkį iš laukų, o tai daro didelį poveikį dirvožemio būklei, gamtai ir vandens bei jūrų ekosistemoms. Kad būtų pasiekti klimato srities tikslai ir užtikrintas tvarus klestėjimas, labai svarbu, kad žemės ūkio maisto produktų sektorius taptų tvaresnis. Pagrindinė nacionalinė politikos sistema, kuria grindžiamos pastangos šioje srityje, tebėra 2024 m. lapkričio 18 d. pasiektas politinis susitarimas „Žalioji Danija“. 2025 m. kiekviena iš 23 pagal susitarimą nustatytų vietos trišalių grupių priėmė žemės ūkio paskirties žemės renatūralizavimo planą. Be to, pasiektas susitarimas dėl naujo azoto reglamento, kuriame nustatyta, kad nuo 2027 m. visos šalies ūkininkams bus nustatytos ribotos į aplinką išmetamo azoto kvotos. Tikimasi, kad taikant šį naują modelį išmetamas azoto kiekis sumažės 7 900 tonų. Šiais teigiamais veiksmais paremtas greitas sutartų priemonių įgyvendinimas tebėra itin svarbus siekiant užtikrinti, kad iki 2030 m. būtų pasiekti susitarime „Žalioji Danija“ nustatyti klimato srities ir aplinkosaugos tikslai. Danijai taip pat vertėtų apsvarstyti sinergiją su veiksmais, kurie turi būti įtraukti į nacionalinį gamtos ir biologinės įvairovės aktą, ir keliais į gamtos atkūrimo planą įtrauktais įpareigojimais;

¹⁶ 2023 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/857, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įsipareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir Reglamentas (ES) 2018/1999, (OL L 111, 2023 4 26, p. 1–14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj>).

- (25) nepaisant pastaruoju metu dedamų pastangų, Danija ir toliau susiduria su iššūkiais pereidama prie stipresnės žiedinės ekonomikos ir gerindama atliekų tvarkymo politiką. Danijos ekonomika tebėra labai priklausoma nuo pirminių išteklių ir importuojamų medžiagų. Remiantis naujausiais Eurostato duomenimis, Danijoje vienam gyventojui tenkantis maisto atliekų kiekis (2023 m.), komunalinių atliekų kiekis (2024 m.) ir pakuočių atliekų kiekis (2023 m.) yra vieni didžiausių ES¹⁷. Be to, Danijoje sudeginamas (energijos gavyba iš atliekų) didžiausias vienam gyventojui tenkantis komunalinių atliekų kiekis ES, žiedinio medžiagų naudojimo rodiklis tebėra mažesnis už ES vidurkį ir nėra akivaizdžios perdirbtų komunalinių atliekų dalies didėjimo tendencijos. Visų atliekų srautų atskiro surinkimo sistemos sukūrimas daugumoje savivaldybių, griežtesnės komercinių atliekų tvarkymo taisyklės, atliekų deginimo rinkos liberalizavimo reformos ir nauja didesnės gamintojo atsakomybės už pakuotes sistema yra teigiami žingsniai, tačiau dar reikia imtis papildomų veiksmų siekiant užkirsti kelią komunalinių ir pakuočių atliekų susidarymui, padidinti komunalinių atliekų pakartotinį naudojimą ir perdirbimą ir deginti mažiau komunalinių atliekų, kurios gali būti pakartotinai panaudotos arba perdirbtos. Būsimas nacionalinio žiedinės ekonomikos veiksmų plano pakartotinis vertinimas ir peržiūra suteikia galimybę imtis naujų iniciatyvų. Tai galėtų apimti labiau žiedinės ekonomikos reikalavimus atitinkančių pakuočių ir produktų dizaino, taip pat didesnio antrinių medžiagų naudojimo paskatas;
- (26) atsižvelgdama į itin svarbų žmogiškojo kapitalo vaidmenį didinant Sąjungos konkurencingumą ir strateginį savarankiškumą, 2026 m. Taryba rekomendavo valstybėms narėms imtis veiksmų, siekiant skubiai reaguoti į su žmogiškuoju kapitalu susijusius įgūdžių, švietimo ir mokymo sričių struktūrinius iššūkius, trukdančius konkurencingumui. Danijai skirtos 2026 m. rekomendacijos gali padėti įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo Sąjungoje;

¹⁷ Septynios valstybės narės nepateikė 2024 m. duomenų apie komunalines atliekas, o keturios valstybės narės nepateikė 2023 m. duomenų apie pakuočių atliekas.

- (27) padėtis Danijos darbo rinkoje tebėra įtempta, nedarbo rodikliai žemi, o darbo jėga auga; vis dėlto pastebima tam tikra nedarbo didėjimo tendencija. Darbuotojų skaičiaus didėjimas daugiausia susijęs su darbo jėga iš užsienio, vyresnio amžiaus ir labai jaunais darbuotojais; kartu kvalifikuotų darbuotojų trūkumas ir įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis gali stabdyti užimtumą ir ekonomikos augimą. Kvalifikuotų darbuotojų trūkumas yra labai jaučiamas tam tikrose sveikatos priežiūros ir slaugos profesijose, tačiau dar labiau pastebimas sektoriuose, palaikančiuose žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Kalbant apie skaitmeninę pertvarką, tai visų pirma susiję su IRT specialistais, o taip pat su skaitmeniniais įgūdžiais, reikalingais daugumoje sektorių. Kalbant apie žaliąją pertvarką, tai susiję su visu statybos ir civilinės inžinerijos sektoriumi, įskaitant įgūdžius, reikalingus namų statybai ir renovacijai, t. y. šildymo, izoliacijos ir kt., taip pat įgūdžius, susijusius su didelio masto energetikos projektais. Nors imtasi tam tikrų veiksmų vykdant reformas, kuriomis siekiama užtikrinti tinkamą naujų mokinių priėmimą į profesines mokyklas, dėl didelio ir vis didėjančio mokyklos nebaigusių asmenų skaičiaus daugėja žmonių, kuriems gali trūkti pagrindinių įgūdžių. Kvalifikuotų darbuotojų trūkumą dar labiau didina nuolatinė rezultatų nelygybė švietimo ir mokymo srityje regionų lygmeniu, kaip matyti iš rezultatų, gautų per baigiamuosius egzaminus po privalomojo mokyklinio ugdymo, visų pirma raštingumo ir gebėjimo skaičiuoti srityse. Siekdama įveikti šiuos iššūkius, Danija taip pat turėtų stengtis pritraukti daugiau kvalifikuotų mokytojų į savivaldybių pradžines ir pagrindines mokyklas;

- (28) nors Danija ėmėsi veiksmų įperkamumui didinti siūlydama nekomercinį būstą, apskritai būsto statybos mastą reikia didinti, kad būtų patenkinta didelė paklausa, visų pirma sostinės regione. Dėl aukštų savininkų gyvenamo būsto kainų, ilgo nekomercinio būsto laukimo laiko ir sudėtingų planavimo procedūrų bei žemės naudojimo taisyklių, taikomų naujiems statiniams, nuolat trūksta būstų, kurie būtų įperkami mažesnes pajamas gaunantiems namų ūkiams. Iš dalies dėl to mažų pajamų namų ūkiai, vieno dirbančiojo namų ūkiai ir daug jaunuolių, kurie gyvena vieni, susiduria su didelėmis išlaidomis būstui, palyginti su pajamomis. Siekiant padidinti būsto pasiūlą mažesnėmis kainomis ir taip užtikrinti įperkamumą mažesnes pajamas gaunantiems namų ūkiams, bus svarbu, kad veiksmai, kurių jau imtasi siekiant geriau suderinti nekomercinio būsto statybos kainų viršutinės ribas su rinkos kainomis, būtų papildyti veiksmais, kuriais apskritai skatinama būsto statyba, visų pirma supaprastinant planavimo procedūras ir peržiūrint žemės naudojimo planavimo taisykles,

REKOMENDUOJA Danijai 2026 ir 2027 m. imtis šių veiksmų:

1. Toliau laikytis 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduoto didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo ir kartu pasinaudoti galimybe pagal Tarybos aktyvuotą nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą. Didinti bendras gynybos bei saugumo išlaidas ir stiprinti parengtį, kartu užtikrinant skolos tvarumą ir išlaidų efektyvumą, taip pat laipsniškai pritaikyti biudžetą, kad būtų išlaikytos struktūriškai didesnės gynybos išlaidos. Užtikrinti, kad priemonės, kurių imamasi siekiant sušvelninti energijos kainų kilimo poveikį, būtų laikinos, kad jomis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ar reaguoti į energijai imlių įmonių poreikius ir kad jos išsaugotų paskatas taupyti energiją, o jų fiskaliniai kaštai būtų suderinti su įsipareigojimais pagal ES fiskalinę sistemą;
2. užtikrinti pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę įgyvendinamų reformų ir investicijų tęstinumą. Išlaikyti įgyvendinimo pagreitį sanglaudos politikos programose, remiantis, kai tikslinga, išteklių perskirstymu strateginiams prioritetams ir lankstumo galimybėmis, dėl kurių susitarta sanglaudos politikos sistemos laikotarpio vidurio peržiūros kontekste;
3. remti MVĮ, kad jos diegtų inovacijas ir naujas technologijas, gerinant galimybes naudotis inovacijų finansavimo priemonėmis, skatinant žinių sklaidą ir stiprinant nacionalinę inovacinių sprendimų viešųjų pirkimų sistemą. Didinti galimybes gauti finansavimą veiklai plėsti pasitelkiant plėtos kapitalo ir viešąsias nuosavybės vertybinių popierių rinkas ir toliau telkti vidaus santaupas per namų ūkių ir institucijų investicijas į nuosavą kapitalą;
4. spartinti elektrifikavimo tempą. Remti perdavimo ir skirstymo lygmeniu reikalingą elektros energijos tinklo modernizavimą ir esamos infrastruktūros optimizavimą. Skatinti paklausos atsaką, energijos kaupimą ir kitus neiškastinių išteklių suteikiamo lankstumo sprendimus. Toliau įgyvendinti žemės ūkio ir ūkininkavimo veiklos intensyvumo mažinimo priemonės. Stiprinti žiedinę ekonomiką ir atliekų tvarkymo politiką toliau skatinant komunalinių ir kitų atliekų prevenciją, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą;

5. spręsti kvalifikuotų darbuotojų trūkumo problemą, kad būtų patenkinti darbo rinkos poreikiai. Imtis aktyvesnių veiksmų, kuriais būtų siekiama mažinti rezultatų nelygybę švietimo ir mokymo srityje, šalinti kvalifikuotų mokytojų trūkumą ir spręsti mokyklos nebaigimo problemą;
6. didinti būsto pasiūlą, ypač didžiuosiuose miestuose, supaprastinant planavimo procedūras ir peržiūrint žemės naudojimo planavimo taisykles, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos naujų būstų statybai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė
